

Guidelines for Developing the Potential of the Subdistrict Headmen's Performance Duties of Phrom Phiram District, Phitsanulok Province

Chonticha Tongta¹, Tanastha Rojanatrakul² and Kampanart Wongwatthanaphong³

Public Administration Program, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

¹E-mail: chonticha_bo@outlook.co.th ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-0224-366X>

²E-mail: Tanastha.r@psru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6527-1807>

³E-mail: kampanart.fnp@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6755-423X>

Received 13/04/2024

Revised 22/04/2024

Accepted 18/06/2024

Abstract

Background and Aims: Sub-district headmen were in the important position of performing duties for the people. Therefore, it was necessary to increase the potential which was able to perform according to the objectives and needs of the community based on roles as prescribed by law. The purposes of this research were to study 1) the level of role and potential of the sub-district headmen's performance duties, 2) the factors affecting the potential of the sub-district headmen's performance duties, and 3) the guidelines for developing the potential of the sub-district headmen's performance duties of Phrom Phiram District, Phitsanulok Province.

Methodology: This research is mixed methods research. The samples were 210 people who are sub-district, headmen, assistant village headmen, and 7 interviewees who are district chief, deputy district chief, district finance and accounting officer, district agricultural extension officer, district health, and district development officer. The data were collected by employing a questionnaire and statistically analyzed by using percentage, mean, standard deviation, Multiple Regression Analysis, and content analysis in qualitative analysis.

Results: 1) The role of sub-district headmen was overall at a high level consisting of service, governing and peacekeeping, administration of justice for people, and economic and social development, also the potential of the subdistrict headmen's performance duties was overall at a high level consisting of the attribute, skill and knowledge. 2) The factors of role consisting of governing and peacekeeping, economic and social development, administration of justice for people, and service affected the potential of the sub-district headmen's performance duties of Phrom Phiram District, Phitsanulok Province with a statistically significant level of 0.05. 3) The

guidelines for developing the potential of the sub-district headmen's performance duties were knowledge training, especially in technology and using online media such as Facebook and LINE to change with the times and there was follow-up and evaluation to understand the criteria, processes, and procedures for performing duties to solve problems quickly, including stage sharing work experiences of sub-district headmen for developing more potential performance.

Conclusion: The role of governing and peacekeeping, economic and social development, administration of justice for people, and service affected the potential of the sub-district headmen's performance duties of Phrom Phiram District, Phitsanulok Province, also it was necessary to increase knowledge, attribute, and skill for perform the duties of sub-district headmen with appropriate potential.

Keywords: Developing Potential; Performance Duty; Subdistrict Headman; Phrom Phiram District

แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอรพพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ชลธิชา ทองทา¹, ธนัสถา โรจนตรกูล² และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์³

สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีบทบาทอันสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชน จึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มศักยภาพให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของชุมชน โดยยึดบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอรพพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอรพพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 210 คน และกลุ่มที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ นายอำเภอรพพรหมพิราม ปลัดอำเภอ เสมียนตราอำเภอ เกษตรอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ และพัฒนาการอำเภอ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้รูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย: 1) บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ระดับมาก และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ 2) ปัจจัยบทบาทหน้าที่ ได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอรพพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน พบว่า มีการจัดอบรมให้ความรู้ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี และการใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook และ LINE เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และมีการติดตามประเมินผล เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ กระบวนการ และขั้นตอน ในการปฏิบัติหน้าที่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว รวมถึงจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพมากขึ้น

สรุปผล: บทบาทหน้าที่ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอรพรมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีศักยภาพอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพ; การปฏิบัติหน้าที่; กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน; อำเภอรพรมพิราม

บทนำ

กำนันและผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการปฏิบัติภารกิจ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้แก่ประชาชนต่อการบริหารงานส่วนภูมิภาค ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ แก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 1) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2551 มีสาระสำคัญของเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปจากกฎหมายเดิมบางประการ ซึ่งมีผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ที่สำคัญคือพัฒนาปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้มีความชัดเจน โดยกำหนดให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความมั่นคงภายในให้แก่อำเภอภายในหมู่บ้าน โดยยังคงให้มีสถานภาพเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของกำนันผู้ใหญ่บ้าน (กรมการปกครอง, 2555 : 20)

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคคล โดยพิจารณาว่าศักยภาพเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดย McClelland (1978 : 1-14) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ทำการพัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพ เพื่อศึกษาบุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นควรต้องมีทัศนคติและนิสัยอย่างไรเพื่อกำหนดเป็นศักยภาพของการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การพัฒนาความสามารถในการบริหารงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านนั้น ยังมีปัญหาหลายประการ เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การนิเทศต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านบทบาทหน้าที่ให้กับผู้ใหญ่บ้านที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยใช้กิจกรรมแทรกแซง ประกอบด้วย การฝึกอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การอบรมภารกิจ การนิเทศติดตามงาน และการจัดลำดับกำนัน ไม่สามารถเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านได้ ปัญหาด้านความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติงานแล้วไม่ประสบผลสำเร็จไม่เกิดประโยชน์ต่อชุมชน (โกวิทย์ พวงงาม, 2550) ซึ่งปัญหาเหล่านี้สร้างความไม่น่าเชื่อถือในบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายต่อผู้นำที่ไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ในทางตรงข้าม หากกำนันผู้ใหญ่บ้านมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน เข้าถึงปัญหาความต้องการของชุมชน สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชนได้ ก็จะสามารถเรียกศรัทธาจากประชาชนสร้างความน่าเชื่อถือแก่ประชาชนในหมู่บ้าน สามารถนำการพัฒนาต่างๆ เช่น สร้างรายได้ สร้างงาน สร้างระบบ

เศรษฐกิจพอเพียง สร้างความเข้มแข็ง (ปราโมทย์ อินสว่าง, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ ปิติ สิวะพัฒน์ (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านกรณีศึกษา อำเภอแม่ ออน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำหมู่บ้านมีความสำคัญมาก หากแต่ จะต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ รู้จักระเบียบกฎหมาย และซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็น ตำแหน่งที่เป็นผู้นำ คอยช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับราษฎร อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อหมู่บ้าน และต่อ ประเทศชาติต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด การที่จะให้ผู้ใหญ่บ้านสามารถดำเนินงานจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนผสมผสานงานที่ปฏิบัติจะทำให้เป็นหมวดหมู่ ไม่มีลักษณะซ้ำซ้อนในการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่นั้น ผู้ใหญ่บ้านมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในโครงสร้างหน้าที่และ บทบาทของตน เป็นผู้หน้าที่เปี่ยมด้วยศักยภาพอย่างเหมาะสม และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเพิ่มศักยภาพของ ผู้ใหญ่บ้าน ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของชุมชน โดยยึดบทบาทหน้าที่ตาม กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นการหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน และให้ทราบถึงศักยภาพใน การทำงาน การปฏิบัติตามหน้าที่การทำงานเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล และเพื่อแสวงหาแนวทางในการ พัฒนาศักยภาพของกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ จึงเป็นที่มาของการศึกษาในเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการ ปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัด พิษณุโลก
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ

McClelland (1993) เจ้าของแนวคิดทางการบริหารศักยภาพ (Competency) ให้ความหมายและ องค์ประกอบศักยภาพ (Competency) ไว้ว่าศักยภาพ คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถ ผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1.1 กลุ่มความรู้ (Knowledge) คือ ความสามารถอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถูกต้องและชัดเจน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ รู้ความหมาย รู้ขั้นตอน รู้ประยุกต์ใช้

1.2 กลุ่มทักษะ (Skill) คือ ความสามารถในการลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์อันพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวัดทักษะมี 3 ระดับ คือ ระดับความซับซ้อนในการปฏิบัติ ระดับความหลากหลาย ระดับความสม่ำเสมอ

1.3 กลุ่มพฤติกรรมหรือความสามารถ (Attribute) คือ รูปแบบการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งการแสดงออกอันพึงประสงค์ได้นั้นขึ้นกับปัจจัย 3 ประการ คือ ค่านิยม แนวโน้ม การแสดงออก และแรงจูงใจ ซึ่งส่งผลให้องค์กรมีความได้เปรียบคู่แข่งขัน เช่น ความกระตือรือร้น ความอดทน และขยันขันแข็งในการทำให้ค่านิยมในการยอมรับฟังความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

กรมการปกครอง (2542 : 310 - 314) ได้ปรับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

2.1 ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นพนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น

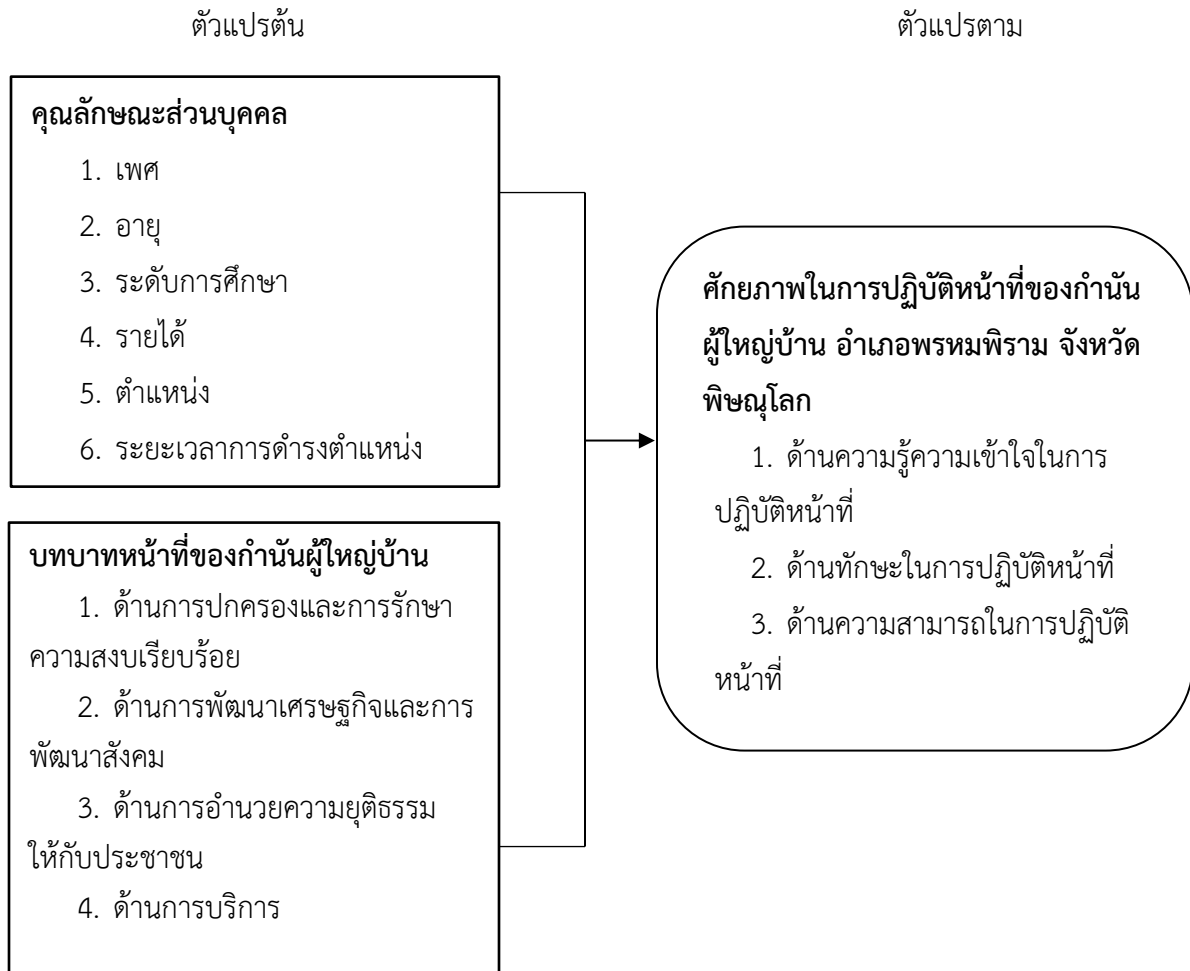
2.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม เป็นผู้สนับสนุนให้เกิดร้านค้าชุมชน ลานค้าชุมชน กลุ่มอาชีพกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ และเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และอบรมสั่งสอนให้ราษฎรเป็นคนดี มีคุณธรรม

2.3 ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เป็นผู้ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้านตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2530 ตลอดจนเป็นผู้สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น

2.4 ด้านการบริการ เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำตำบล หมู่บ้าน และเป็นผู้กำกับควบคุม ดูแลควบคุม ตรวจสอบการมีและใช้อาวุธปืนภายในตำบล หมู่บ้านให้เป็นไปตามความถูกต้องเรียบร้อย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอรหมพริาม จังหวัดพิษณุโลก 12 ตำบล 123 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 445 คน (สำนักทะเบียนอำเภอรหมพริาม, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอรหมพริาม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 210 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane (1973) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง จำนวน 7 คน ดังนี้

1.3.1 นายอำเภอพรหมพิราม

1.3.2 ปลัดอำเภอเจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ

1.3.3 ปลัดอำเภอชำนาญการ

1.3.4 เสมียนตราอำเภอ

1.3.5 เกษตรอำเภอ

1.3.6 สาธารณสุขอำเภอ

1.3.7 พัฒนาการอำเภอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามข้อเท็จจริง จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประกอบด้วย ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการเป็นคำถามที่ใช้แทนมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เป็นคำถามที่ใช้แทนมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีอิสระ

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

2.2.1 ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

2.2.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ท่านเห็นว่าควรจะมีรูปแบบและวิธีการอย่างไร

3. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การตรวจสอบเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หากค่า IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือได้ ปรากฏว่าผลการตรวจสอบเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.97 ซึ่งมีความมากกว่าที่ตั้งไว้ ดังนั้น จึงถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้สามารถนำไปใช้ได้

3.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) โดยกำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่มีค่ามากกว่า 0.70 จึงจะยอมรับว่าเชื่อถือได้ ปรากฏว่าผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.967

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

4.3 ข้อมูลบทบาทหน้าที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลถึงประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วนำประเด็นมาแยกประเภทและจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่างๆ ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปผลการตีความข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1.1 ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ นำเสนอตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย	4.30	0.504	มาก
2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม	4.21	0.525	มาก
3. ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน	4.28	0.532	มาก
4. ด้านการบริการ	4.39	0.499	มาก
รวม	4.29	0.463	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริการ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ($\bar{X} = 4.28$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

1.2 ระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ นำเสนอตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
1. ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่	4.25	0.530	มาก
2. ด้านทักษะในการปฏิบัติหน้าที่	4.28	0.500	มาก
3. ด้านความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่	4.39	0.490	มาก
รวม	4.30	0.457	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสามารถในการ

ปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 4.28$) ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการคัดเลือกตัวแปรอิสระแบบ Enter Method และเปรียบเทียบค่า Significant ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นำเสนอตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

Model	B	Std.Error	β	t	Sig.
1 (Constant)	0.577	0.147		3.932	0.000
ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย (X_1)	0.163	0.052	0.180	3.128	0.01*
ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม (X_2)	0.198	0.050	0.227	3.968	0.00*
ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน (X_3)	0.202	0.056	0.236	3.634	0.00*
ด้านการบริการ (X_4)	0.303	0.052	0.330	5.808	0.00*
R = 0.875 $R^2 = 0.766$ Adjusted $R^2 = 0.762$ SE = 0.22321 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05					

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก คือ บทบาทหน้าที่ ได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย (X_1) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม (X_2) ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน (X_3) ด้านการบริการ (X_4) ซึ่งสามารถทำนายศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก (Y) ได้ร้อยละ 76.60 และสามารถเขียนเป็นสมการทำนายศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก (Y) โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 0.577 + 0.163(X_1) + 0.198(X_2) + 0.202(X_3) + 0.303(X_4)$$

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่

3.1.1 จัดอบรมให้ความรู้ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3.1.2 มีการติดตามประเมินผล ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน)

3.1.3 จัดประชุมประจำเดือน เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ กระบวนการ และขั้นตอน ในการปฏิบัติหน้าที่

3.2 ทักษะในการปฏิบัติหน้าที่

3.2.1 จัดอบรมให้ความรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook และ LINE

3.2.2 จัดช่องทางติดต่อประสานงานผ่านออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว และทันเวลา

3.2.3 จัดทำแผนการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประเมินทักษะกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3.2.4 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการเสนอเทคนิคหรือทักษะใหม่ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน

3.3 ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

3.3.1 จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3.2 จัดกิจกรรมแสดงความสามารถของกำนันผู้ใหญ่ เป็นประจำทุกเดือน

3.3.3 จัดฝึกอบรมการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า บทบาทหน้าที่ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ร้อยละ 76.60 โดยด้านการบริการส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลกมากที่สุด ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการจัดอบรมให้ความรู้ ในด้านเทคโนโลยี และการใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook และ LINE เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และมีการติดตามประเมินผล เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ กระบวนการ และขั้นตอน ในการปฏิบัติหน้าที่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว และทันเวลา รวมถึงจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านมีการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในตำบล หมู่บ้าน คอยสอดส่องดูแลไม่ให้ราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เข้าไปยุ่งเกี่ยวยาเสพติด การพนัน อบายมุข เป็นต้น รวมถึงควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการปกครอง (2555) ที่กล่าวว่า การรักษาความสงบและความสุขสำราญ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร รวมถึงการปรึกษาหารือและช่วยเหลือเพื่อนกำนันผู้ใหญ่บ้านและกำนันนายตำบล เป็นหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติให้สมควรแก่การที่จะรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีพงษ์ รินนาศักดิ์ (2561) ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านสังคม มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างสังคมที่มั่นคงและปลอดภัยจากยาเสพติด รวมถึงป้องกันและควบคุมการให้ความรู้โรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นในท้องถิ่น

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านมีการส่งเสริมให้ราษฎรในหมู่บ้านมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น รวมถึงสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการด้านเศรษฐกิจชุมชน พึ่งตนเองในตำบล หมู่บ้าน และมีการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎร ในด้านการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการปกครอง (2555) ที่กล่าวว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม และเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดร้านค้าชุมชน ลานค้าชุมชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ราษฎรภายในหมู่บ้าน โดยยังคงให้มีสถานภาพเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถวุฒิ พลสุข, ณัฐนันท์ เนื่องนันท์ และ จิราพร บาร์ศรี (2563) ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม มีการจัดการและมีการรักษาสิ่งของซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน และผู้ใหญ่บ้านได้มีการหาอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรมมาให้บริการในหมู่บ้านให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านมีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และติดตามการแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วง เป็นผู้ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน และส่งเสริม ช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาสให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมหรือได้รับความเป็นธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการปกครอง (2555) ที่กล่าวว่า หน้าที่และอำนาจของกำนันผู้ใหญ่บ้านคือการให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดปัดป้องภัยอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน และช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย รวมถึงเป็นผู้ไกล่

เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสร ภาคาพรต (2565) ผลการศึกษาพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีความยุติธรรมช่วยปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดในการร่วมมือและให้งานบรรลุเป้าหมาย รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ด้านการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านรับฟังปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในตำบล หมู่บ้าน แจ้งต่อส่วนราชการ เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือโดยทันที และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือราษฎรในตำบล หมู่บ้านอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพบุลย์ ช่างเรียน (2550) ที่กล่าวว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานในส่วนภูมิภาค เพราะเป็นหน่วยราชการสุดท้ายนโยบายและงานของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ไปสู่ประชาชน และเป็นหน่วยงานแรกที่น่าความต้องการของประชาชนมาสู่ราชการจึงฐานะเป็นผู้ประสานงานระหว่างราชการกับประชาชน เป็นผู้คอยดูแลความทุกข์สุขของราษฎร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาศรียา โกรัตน์ (2564) ผลการศึกษาพบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน นำไปแจ้งต่อนายอำเภอเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาอย่างสม่ำเสมอ และเสียสละเวลาของตนเพื่อประชาชนเสมอ

ระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีการวางแผนและกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกันในระดับตำบลหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น และมีการประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูชัย สมितिไกร (2558) ที่กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทำให้บุคคลได้มีโอกาสได้รับความรู้ความคิดใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารงาน การวางแผนงาน ซึ่งมีการคิดค้นและเสนอแนะสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา หากสามารถรู้และเข้าใจอย่างแท้จริงแล้วย่อมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้ และในที่สุดย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมรินทร์ พานัด (2563) ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีคุณลักษณะสำคัญหลายประการ เช่น ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณลักษณะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ด้านคุณลักษณะทางการบริหารเป็นคุณลักษณะที่ทำให้การพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเป็นไปด้วยความเจริญก้าวหน้าและเป็นที่พึงพอใจของประชาชน

ด้านทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้เป็นไปอย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ เพื่อให้

กำนันผู้ใหญ่บ้านเข้าใจได้อย่างถูกต้องและชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุริย์ เข้มทอง และอโณทัย งามวิชัยกิจ (2561) ที่กล่าวว่า ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการทำงานที่แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยทักษะที่เกิดขึ้นได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอยู่ในตัวบุคคล ต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้และใช้เวลาในการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา หมันจิตร (2564) ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเป็นการเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญ ทักษะ ทักษะคิด ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุกๆ ด้าน เพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้นด้วย

ด้านความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านรู้ระเบียบกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการติดต่อราชการได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสามารถช่วยเหลือราษฎร โดยใช้หลักในการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ McClelland (1993) ที่กล่าวว่า ความสามารถ เป็นรูปแบบการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ หากบุคคลมีพฤติกรรมในแบบที่องค์กรกำหนดแล้ว จะส่งผลให้บุคคลผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานดี และส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภิสรา ธารประเสริฐ (2563) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีความสามารถในการสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ราษฎร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดี เข้าใจถูกต้องตรงกัน หรือถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างชัดเจน รวมถึงมีความสามารถในการพัฒนาและช่วยเหลือราษฎร โดยใช้หลักในการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาพบว่า บทบาทหน้าที่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ทำให้ความเป็นผู้นำชุมชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ ช่างเรียน (2550) ที่กล่าวว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ปกครองดูแลราษฎรในท้องที่ของตนให้อยู่เย็นเป็นสุข กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นผู้นำเป็นทางการ เป็นบุคคลที่ประพฤติดูต้องตามธรรมเนียมคลองธรรม และเป็นที่เคารพนับถือของลูกบ้านจึงได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของประชาชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัฐกร ยาดี (2564) ผลการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอและหน่วยงานราชการ มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานภายใต้สถานการณ์โควิด 19 และปฏิบัติงานตั้งด่านตรวจตราด้านการเป็นหัวหน้าและให้ความช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านของตน การจัดทำประชาคมด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในฐานะเจ้าพนักงานของรัฐ ได้แสดงบทบาทการตรวจตราความเรียบร้อย และการดูแลสิ่งผิดกฎหมายในพื้นที่

บทบาทหน้าที่ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศและเป็นกลไกรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของตำบลและหมู่บ้าน โดยมีกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลสำคัญที่

จะกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการสร้างงาน เพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรในชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการปกครอง (2555) ที่กล่าวว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดร้านค้าชุมชน ลานค้าชุมชน กลุ่มอาชีพกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ราษฎรภายในหมู่บ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ ปิติลิวพัฒนา (2565) ผลการศึกษาพบว่า ผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ท่านได้มีการช่วยเหลือเกษตรกร การแก้ไขปัญหาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ผลไม้ เป็นต้น ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

บทบาทหน้าที่ ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความยุติธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องวางตัวเป็นกลางในการแก้ปัญหาของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน และดำเนินการให้ราษฎรได้รับการปฏิบัติที่ถูกต้องทั้งตามกฎหมายและควมมีเหตุผลตามความรู้สึกของประชาชน ส่งผลให้เกิดความเชื่อถือในตัวผู้นำชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการปกครอง (2555) ที่กล่าวว่า หน้าที่และอำนาจของผู้ใหญ่บ้านคือการควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ ศรีแก้ว (2560) ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นต่อศักยภาพของตนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านความรู้ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

บทบาทหน้าที่ ด้านการบริการ ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ความสำคัญกับเรื่องการบริการแก่คนในชุมชน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือราษฎรในตำบล หมู่บ้านอยู่เสมอ ตลอดจนการให้บริการอื่นๆ ดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการให้บริการประชาชนในระดับท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพบุลย์ ช่างเรียน (2550) ที่กล่าวว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนของราษฎรที่ทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของราษฎรเมื่อราษฎรมีเรื่องเดือดร้อนก็ต้องถือเป็นธุระแทนได้ ในขณะเดียวกันเมื่อราษฎรประสงค์สิ่งใดจากทางราชการ เช่น การชลประทาน การช่วยเหลือในการทำนา กำนันผู้ใหญ่บ้านย่อมถือเป็นหน้าที่ที่ต้องนำความประสงค์ของราษฎรมารายงานให้ทางราชการทราบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถวุฒิ พลสุข, ณัฐนันท์ เนืองนันท์ และ จิราพร บาริสรี (2563) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีการอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนในหมู่บ้านเช่นการให้บริการงานทะเบียนและบัตรฯ อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานงาน และช่วยเหลือเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่นที่เข้าไปทำงานในท้องถิ่น

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

3.1 ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีการจัดอบรมให้ความรู้ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการติดตามประเมินผล ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน) และมีการจัดประชุมประจำเดือน เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ กระบวนการ และ ขั้นตอน ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ Nadler (1980 อ้างถึงใน ชุตติกาญจน์ ศรีวิบูลย์, 2557 : 26) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรที่จะทำให้เกิดความรู้โดยการ เรียนรู้ได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้บุคลากรปัจจุบันที่กำลังปฏิบัติงานอยู่หรือมีภาระหน้าที่รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายในภายภาคหน้า มีความสามารถในการทำงานได้ดีขึ้น ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วสามารถนำความรู้ไป ใช้ได้อย่างรวดเร็วหรือมีพฤติกรรมการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ รุ่งแสง จันทร และประณต นันทะกุล (2562) ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ ส่งเสริมการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกำนันผู้ใหญ่บ้านด้วยการพัฒนาและฝึกอบรม ทรัพยากรมนุษย์อย่างสม่ำเสมอ จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม และปรับการจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3.2 ทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ มีการจัดอบรมให้ความรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook และ LINE จัดช่องทางติดต่อประสานงานผ่านออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว และทันเวลา และจัดทำแผนการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประเมินทักษะกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงมี การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการเสนอเทคนิคหรือทักษะใหม่ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระเดช รวิมงคล (2562) ที่กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนาระบบงานจะมีบทบาทใน การพัฒนาบุคลากร หน่วยงาน และองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน การเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบต่างๆ ในองค์กร หรือแม้แต่การพัฒนาองค์กร ดังนั้น ถ้าได้มีการ พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรในองค์กรแล้วจะทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจให้มีความร่วมมือ และปฏิบัติตามที่ องค์กรต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา หมันจิตร (2564) ผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรม มีความ เหมาะสมและเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะการฝึกอบรมเป็นวิธีที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพหรือการพัฒนาสมรรถนะ บุคลากรขององค์กรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ หรือ สมรรถนะตรงกับความต้องการขององค์กร การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติราชการ เป็นการฝึกอบรมสัมมนาเพื่อให้ ข้าราชการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะตามที่กำหนดในแต่ละตำแหน่งงาน

3.3 ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของกำนันผู้ใหญ่ เป็น ประจำทุกเดือน รวมถึงมีการจัดฝึกอบรมการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ แนวคิดของ เนตรชนก ดวนใหญ่ (2562) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ ประสบการณ์แก่บุคลากรขององค์กร เป็นการช่วยเตรียมความพร้อมของบุคลากรสำหรับการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อาจ เกิดขึ้นในอนาคตและจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรช่วยให้บุคลากรขององค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ได้ แสดงขีดความสามารถของตน ได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถ ศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในออกมา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมรินทร์ พานัด (2563) ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

และที่ทำการปกครองอำเภอ ควรจะมีการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และควรจะมีจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การศึกษาในครั้งต่อไปมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อันให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป ในเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จัดทำแผนการพัฒนากำนันผู้ใหญ่บ้านระยะสั้นและระยะกลาง 1-3 ปี โดยเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล เช่น การพัฒนาทักษะในยุค 4.0 การพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน โดยแผนการพัฒนาดังกล่าวต้องออกแบบโดยคำนึงว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่งภายในระยะเวลา 1-3 ปี

1.2 กำหนดมาตรการที่จะส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านอย่างชัดเจน เพื่อดำรงอยู่ได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลก และสังคมปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้นและมีความต่อเนื่อง เช่น การเพิ่มจำนวนกำนันผู้ใหญ่บ้านในการเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เป็นต้น

2.2 ควรมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ การค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้กำนันผู้ใหญ่บ้านสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน อันจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทุกอำเภอ ในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกับศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ให้สูงขึ้น

3.2 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยอื่นๆ เช่น สภาพปัญหาในการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อความหลากหลายของข้อมูลในการนำผลวิจัยไปใช้ตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังที่ผู้วิจัยต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2542). หนังสือด่วนที่สุดที่ มท 0311./2145 เรื่องการปรับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงไป. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.
- กรมการปกครอง. (2555). คู่มือกำนันผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อาสาวิชาการดินแดน.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ไกรสร ภาคาพรต. (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เจริญ รุ่งแสงจันทร์ และประณต นันทะกุล. (2562). การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ของจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ชาครียา โกรตนะ. (2564). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุติกานุจน์ ศรีวิบูลย์. (2557). หลักบริหารพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : เพชร.
- ชูชัย สมितिไกร. (2558). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีพงษ์ รินนาศักดิ์. (2561). การพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภาคกลาง : ศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธัญญา หมั่นจิตร. (2564). การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ : กรณีศึกษา กองบริการงานอนุญาตโรงงาน 1 กรมโรงงานอุตสาหกรรม. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระเดช รุ่งมงคล. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เนตรชนก ดวนใหญ่. (2562). การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของศาลอาญาในยุคดิจิทัล. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปราโมทย์ อินสว่าง. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. Retrieved on 5 May 2024 from <http://saving.egat.co.th/news/member-news/1049/1049-04.pdf>
- พิพัฒน์ ปิติสวะพัฒน์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านกรณีศึกษา อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพบูลย์ ช่างเรียน. (2550). *ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา.
- วันเพ็ญ ศรีแก้ว. (2560). *การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภิสรา ธารประเสริฐ. (2563). *ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักทะเบียนอำเภอพรหมพิราม. (2566). *จำนวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรหมพิราม*. พิษณุโลก : สำนักทะเบียนอำเภอพรหมพิราม.
- สุรีย์ เข้มทอง และอโณทัย งามวิชัยกิจ. (2561). *การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริการในธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงแรมในจังหวัดเลย*. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจสมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย*. 7 (1), 38-53.
- อรรถวุฒิ พลสุข, ณัฐนนท์ เนื่องนันท์ และ จิราพร บาริศรี. (2563). *สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด*. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์*. 4 (2), 123-149.
- อัฐกร ยาดี. (2564). *บทบาทและการทำหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านใน พ.ศ. 2564: กรณีศึกษา จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัมรินทร์ พานัด. (2563). *อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- McClelland, D.C. (1978). Managing Motivation to Expand Human Freedom. *American Psychologist*. 33 (3), 201-10.
- McClelland, D.C. (1993). Intelligence is not the best predictor of job performance. *Current Directions in Psychological Science*. 2 (1), 5-6.
- Nadler, L. (1980). *Corporate Human Resources Development*. New York: American For Training and Development.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.

